

HRVATSKI glasnik

Godina XXIII, broj 9

7. ožujka 2013.

cijena 200 Ft

Flora Orban (slijeva) i Veronika Kos iz Kerestura, najmlađe pjevačice III. predsmotre „Međimurske popevke” u Pomurju

Komentar

Naš novi naraštaj

Učenici srednjoškolskih ustanova do 1. ožujka trebali su izabrati visokoškolske ustanove u koje se žele javiti, a do 11. ožujka trebat će ovjeriti prijavnice, i time su svoju budućnost pokušali zacrtati. Ne bih mogla reći da im zavidim, unatoč tomu što je vrlo lijepo biti mlad, to su možda najljepše godine života, s mnogo nade, zamisli, snova, ali u današnjoj situaciji visokog obrazovanja putovi nade prekriveni su gustom maglom. Budući studenti ne vide jasnu sliku sustava visokog obrazovanja, jer cijeli je sustav pred reformama, no ni to ne bi trebao biti problem ako bi u tom sustavu bile vidljive neke glavne točke prema kojima se može ravnati. Lani je učenike šokirala donesena odluka o određivanju okvirnih brojeva za dobivanje državne stipendije na pojedinim fakultetima. U zadnjem mjesecu prošle godine saznalo se da Vlada taj broj nadalje želi smanjiti, no tada je studentima „puknuo film” i počeli su se organizirati, okupiti svoje snage i prosvjedovati. S divljenjem sam promatrala događanja i zaključila u sebi da je to naš novi naraštaj, koji je rođen već nakon društvenih promjena, koji više nema zapreke starog poretka i zna što želi, zna da svoju sudbinu želi sam upravljati i za to nije lijen učiniti napore. Čini mi se da je ovaj novi naraštaj shvatio demokraciju. A što bi trebala značiti demokracija? Ideja i riječ demokracija potječe od grčkog pojma demokratia (demos – narod, kraiten – vladati), znači poredak u kojem je na snazi vladavina naroda. Demokracija se javlja već u šestom stoljeću prije Krista, ali je procvat doživjela u 5. stoljeću. Tada su joj glavna obilježja bila obveza sudjelovanja u političkom životu antičke demokracije, tj. odanost polisima i da se opće dobro stavlja ispred dobra pojedinca. Nisu li i naši studenti to činili? Žele sudjelovati u politici radi općeg dobra. Oni se bore za buduće studente, a ne za svoj status. A što su glavne vrijednosti moderne demokracije? To su priznavanje čovjekova dostojanstva kao najviše vrijednosti, ostvarenje slobode za razvoj osobnosti, ostvarenje pravne i političke jednakosti te jednakost uvjeta pri ostvarenju ciljeva. Žele li naši studenti nešto drugo? Zavirimo li u njihove zahtjeve, učit ćemo da nemaju. Svoje su zahtjeve sabrali u šest točaka, među kojima su bili i reforma općeg i visokog obrazovanja, zahtjev da mladi imaju podjednaku mogućnost za školovanje, bez obzira na financijsko stanje njihovih roditelja, nije li to u skladu s jednakostima mogućnosti? Zahtijevali su ukinuću ugovora o tzv. obveznicima ukorijenjenosti za državne stipendiste, nije li to samo želja za ostvarenjem slobode za razvoj osobnosti? Pa da ne nabram dalje. I to me je dojmilo kako su se studenti počeli, zapravo, boriti za prava budućih studenata, za sadašnje srednjoškolce, naime oni koji su već u starom sustavu oni će fakultete završavati po tome. Prema današnjim vijestima, u odgoju i obrazovanju veliki su problemi, ipak mi se čini da su dva desetljeća odgajanja u demokraciji urodili plodom, mladi koji su rođeni prije dvadeset godina, shvatili su demokraciju, svjesno žele planirati svoju budućnost i nadamo se da će ovome našem novom naraštaju to i uspjjeti.

Bernadeta Blažetin

„Glasnikov tjedan”

O tragičnim sudbinama žena, u trećem tisućljeću možemo čitati iz dana u dan. Tragedija proizlazi iz činjenice što su se rodile kao žene. Više desetaka milijuna djevojčica udaju diljem svijeta, bez njihova pristanka. Više milijuna djevojčica i ne udaju bez njihova pristanka, nego ih guraju u dječju prostituciju... Seksualna i fizička nasilja nad ženama svakodnevna su. Da o drugima i ne govorimo. Prije nekoliko godina priča rastavljene desetogodišnje djevojčice iz Jemena još jednom je upozorila na bešćutnost zajednica, naroda, ljudskoga roda... Na sudbinu predodređenu spolom u patrijarhalnim zajednicama, bez obzira na donesene zakone. Ali ne samo u njima. Osvrnimo se oko sebe. Koliko žena vidimo na istaknutim mjestima, u politici, poduzećima...

rodnom godinom žene, te je i organizacija Ujedinjenih naroda 8. ožujka počela službeno obilježavati kao međunarodni Dan žena. Mnoge se žene diljem svijeta i danas bore za svoja prava. Mnoge nemaju ni pravo glasa u društvima u kojima žive. Mnoge su podređene, opterećene okrutnim običajima, siromašne, neishranjene i nepismene. Od ukupnoga broja nepismenih osoba na svijetu, čak su dvije trećine žene. Podatak govori sam za sebe o položaju žena danas na planetu zvanom Zemlja. Velik broj muškaraca ne može zamisliti ženu na ključnim položajima, a ako je i sretnu, ne smatraju je ravnopravnim partnerom. Omalovažavaju sposobnost žena. Vide je tek u ulozi supruge, majke i domaćice, ljubavnice...

„Toliko raznoraznih međunarodnih dana ima na koja nas upozoravaju glasila, društva... Zamisao o obilježavanju međunarodnog Dana žena rodila se prije devedesetak godina. Žene su razvojem industrije u 19. stoljeću dospijevale u teške radne uvjete, bile su iskorištavane i slabo plaćene zbog činjenice kako su se rodile kao žene.”

Promijenilo se mnogo toga u posljednjih stotinjak godina, ali još uvijek malo. Toliko raznoraznih međunarodnih dana ima na koja nas upozoravaju glasila, društva... Zamisao o obilježavanju međunarodnog Dana žena rodila se prije devedesetak godina. Žene su razvojem industrije u 19. stoljeću dospijevale u teške radne uvjete, bile su iskorištavane i slabo plaćene zbog činjenice kako su se rodile kao žene.

Godina 1975. proglašena je Međuna-

stavljao. Jednoga jutra, s izlikom kako idem po kruh, sjela sam u autobus i otišla na sud, i nisam se micala dok me sudac nije saslušao...”

Nisu sve žene hrabre, niti da štrajkaju niti da se suprotstave običajima, nepisanim zakonima. I dok živimo u društvu u kojem možemo imati prava, sjetimo se onih žena koje nemaju u ovom trenutku najosnovnije pravo, pravo izbora, o čijim sudbinama odlučuju drugi.

Branka Pavić Blažetin

Sretan 8. ožujka, Međunarodni dan žena, svim čitateljicama Hrvatskoga glasnika!

Foto: Tiho

Uredništvo

„Balkanski dijalog“

Na budimpeštanskom Sveučilištu primijenjenih znanosti «János Kodolányi» 8. veljače 2013. godine održana je konferencija pod nazivom «Balkanski dijalog: rješavanje konflikata i EU pristupne politike». Konferenciji se odazvao i veleposlanik Republike Hrvatske Gordan Grlić Radman koji je tom prigodom govorio na temu «Republika Hrvatska u suvremenom europskom okruženju: aktualni pogled na proces pomirenja u jugoistočnoj Europi».

Konferencija se tematski bavila regionalnim razvojem, transformacijskim tijekovima, regionalnim identitetima, diplomatskim i međudržavnim odnosima na prostoru jugoistočne Europe, odnosima s dijasporom, socijalnim promjenama, etničkim i socijalnim pitanjima, pretpriputnim EU strategijama, gospodarskim procesima i međunarodnom trgovinom, rješavanjem sukoba, regionalnim sigurnosnim pitanjima, te migracijskim politikama.

Veleposlanik Grlić Radman u svom se izlaganju uvodno osvrnuo na sam pojam «Zapadnog Balkana» napominjući kako je, unatoč njegovoj povremenoj uporabi u zapadnome političkom žargonu, riječ o pojmu koji nije precizan ni politički ni geografski (jer se primjerice nikada ne koriste pojmom «Istočni Balkan»), a niti je istoznačno prihvaćen u svim zemljama na koje se primjenjuje (podsjetio je pritom kako se ni Republika Hrvatska ne svrstava u prostor Zapadnog Balkana). Osim toga napomenuo je kako je EU još 1999. kroz Pakt o stabilnosti za jugoistočnu Europu odredio pojam koji je u znatno većoj mjeri prihvaćen na ovom području. Stoga je za sveobuhvatnije regionalno razumijevanje pravilnijim ocijenio uporabu odrednice «jugoistočna Europa».

Govoreći o tijekovima stvaranja hrvatske države, njezina razvoja i vanjskopolitičkih prioriteta, poseban je naglasak stavio na ulazak u članstvo NATO-a u travnju 2009., očekivani ulazak u punopravno članstvo EU 1. srpnja 2013., kao i regionalnu suradnju sa svim zemljama Jugoistočne Europe. Na tom tragu podsjetio je na uspjehe Republike Hrvatske te velike reformske zadaće obavljene tijekom euroatlantskog i europskog integracijskog procesa, istodobno naglašujući zna-

čenje integracije i svih preostalih zemalja regije. Kao tri ključna cilja nužna za postizanje trajnog mira i stabilnosti na prostoru Jugoistočne Europe veleposlanik Grlić Radman istaknuo je: uspostavu trajne ustavne strukture i samoodržive Bosne i Hercegovine kao ključne države za cjelokupnu regionalnu stabilnost, s ravnopravnim statusom hrvatskog naroda kao jednog od tri konstitutivna, ostvarenje pozitivnog dijaloga i unapređenje međusobnih odnosa Beograda i Prištine, pronalaženje rješenja u sporu oko imena Republike Makedonije.

Veleposlanik Grlić Radman osvrnuo se i na bilateralne odnose Republike Hrvatske sa susjednim zemljama, među kojima je posebno istaknuo odnose s Mađarskom kao primjer dobrosusjedskih odnosa, bez otvorenih pitanja.

Također je istaknuo značenje regionalne suradnje, ponajprije kod infrastrukturnih i energetskih projekata, čemu mogu pridonijeti brojne regionalne organizacije i početni koraci Vijeća za regionalnu suradnju, Višegradske skupine do Srednjoeuropske inicijative.

(www.mvp.hr)

PEČUH – Zaklada Zornica/Zornica nova i Hrvatski klub Augusta Šenoe pod pokroviteljstvom Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, u petak, 8. ožujka, s početkom u 14 sati, u prostorijama Kluba priređuju program naslova „Pasiionska baština – korizma među Hrvatima u Mađarskoj“. Priredbu i okrugli stol otvara vlč. Ladislav Ronta, potom slijede izlaganja predavača: mr. sc. Jozo Čikeš – Pasiionski sadržaj kao kulturno dobro; Đuro Franković – Opis Isusove krvi u pučkim molitvicama Hrvata, Mađara, Slovenaca, Srba i Slovaka iz koje raste cvijeće; Marija Šeremešić – Josip Pašić, svećenik i književnik; prof. dr. sc. Stjepan Pepeljnjak – Pasiionski sadržaji kroz vrijeme; Milica Klaić Taradija – „Poslušajte, braćo mila“, korizmeni običaji i pobožnosti Hrvata u Baranjskoj županiji. Potom slijedi otvorenje izložbe fotografija Anite Mandić i Akoša Kolar naslova „Evo pod križ smo došli“. Izložbu otvara generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu Ljiljana Pancirov. Priredbu zatvara koncert korizmenih pjesama koje izvodi Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe i pjevačka skupina KUD-a Ladislava Matuška.

PRISIKA – Po odluci jurskoga biskupa dr. Lajosa Pápaia, vjernici ovoga naselja od 1. februara imaju novoga dušobrižnika. Mladi duhovnik István Németh rođen je u Juri, za gospona je bio posvećen 2007. ljeta. Jedno ljeto je bio kapelan u Fertőszentmiklósu, potom u Šopronu, i od 2009. ljeta je služio u Bányogyszovátu. Jur na prvoj svojoj maši po hrvatski je pozdravio svoje vjernike u Prisiki. U ovoj službi je minjao Imrija Juhosa ki će na duhovničkom putu dalje koracati u Juri.

ČAJTA, KOLJNOF – Igrokazačko društvo Petrovoga Sela sa svojim igrokazom u tri čini, Teta Mona iz Arizone, nastupa 16. marčijuša, u subotu, početo od 18 uri, u kulturnom domu Čajte. Drugi dan, u nedilju, od 16 uri, Koljnofci će moći pogledati u mjesnom kulturnom domu petrovisku predstavu.

KAPOŠVAR – Dana 9. ožujka, s početkom u 15 sati, održava se godišnja skupština Zemaljskog društva hrvatsko-mađarskog prijateljstva, na čijem je čelu Marko Kovač. Između ostaloga, na dnevnom je redu Izvješće o radu i financijama u 2012. godini te plan rada i proračuna za 2013. godinu.

PETROVO SELO; NARDA – Suprot prlje najavljene visti, židanski kazalištarci 10. marčijuša, u nedilju, neće nastupati u Nardi, nego u Petrovom Selu. U mjesnom kulturnom domu, u 19 uri se začme predstava s naslovom Nij' sve čemerno ča je hrvatsko! iz pera Joške Weidingera i pod režijom Jadranke Tot. Nardanski nastup je odrnut na tajedan dan kasnije, tako da tamošnja publika će moći aplaudirati židanskim igrokazačem i njegovom aktuelnom kusiću, 17. marčijuša, u nedilju, od 15 uri začeto.

Sjednica Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije

Skromna sredstva, skroman proračun za 2013. godinu

U županijskom Domu narodnosti u Baji 12. veljače održana je prva redovita sjednica Vijeća Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije, kojoj je prethodila sjednica Odbora za financije. Osim šest od ukupno sedam županijskih vijećnika, sjednici su nazočili i stalno pozvani gosti. Kako nam uz ostalo reče predsjednik Joso Šibalin, osim članova županijskog vijeća s pravom vijećanja redovito se pozivaju i članovi Skupštine Hrvatske državne samouprave iz Bačke, te predsjednici onih mjesnih hrvatskih samouprava koji nisu članovi ni županijske, ni državne skupštine. Tako se sjednica uvijek održava u proširenom sastavu, kako bi se uzajamno podijelile informacije, razmijenila iskustva, usuglasili programi, odnosno dogovorile zajedničke priredbe, te da bi mogli zajednički razmišljati o raspodjeli sredstava za mjesne priredbe od šireg, regionalnog značenja. Prema njegovim riječima, daje se uvijek za ono što je najvažnije, i onima kojima je najpotrebnije.

Pošto je utvrđen kvorum, a zatim prema pismenom prijedlogu jednoglasno prihvaćen dnevni red, počela je rasprava. Sukladno pravnim propisima obavljen je godišnji pregled Ugovora o suradnji sa Samoupravom Bačko-kiškunske županije, koji je potvrđen bez izmjena. Sa zakonom je usklađen i Pravilnik o ustrojstvu i radu, koji je prihvaćen s izmjenama koje proizlaze iz zakonskih promjena. Vijeće je bez rasprave, a prema pismenom prijedlogu, i ove godine sa skromnim prihodima i rashodima od 823 tisuće forinta, prihva-

tilo Proračun Hrvatske samouprave za 2013. Prema tome, prihodi od godišnje potpore za djelovanje u iznosu 444 tisuće forinta planirani su za materijalne izdatke, a ostatak od 2012. godine, u iznosu 379 tisuća, vezan je lanjskom odlukom za mjesne priredbe od šireg, regionalnog značenja koje će se ostvariti u prvoj polovici 2013. godine, i to konkretno za Bajsko prelo, Susret hrvatskih kulturnih društava u Santovu, Gastronomski i kulturni susret u Dušniku i Gari.

Pošto su poznati stvarni prihodi i rashodi, prihvaćena je i izmjena proračuna za 2012. godinu. Uz nepromijenjene ukupne prihode i rashode od 1811 tisuća forinta, planirani materijalni izdaci izmijenjeni su na 749 tisuća, a izdaci potpore za djelovanje na 1062 tisuće forinta.

Kako nam u svezi s proračunom reče predsjednik Joso Šibalin, nažalost, Županijska samouprava ni ove godine im nije pružila novčanu potporu, ali im i nadalje osigurava uvjete za rad u županijskom Domu narodnosti u Baji. Međutim otkako su smanjene ovlasti i zadaće, kao novčana sredstva županijskih samouprava, stanje je još žalosnije. Stoga uz državnu potporu za djelovanje kao sigurno uzimaju dodatnu državnu potporu za obavljanje javnih zadaća, koja se dodjeljuje putem bodovanja zapisnika, a lani je iznosila 890 tisuća forinta. Dodavši kako je opća potpora dovoljna samo za osnovno djelovanje, održavanje sjednica, putne troškove, a nitko ne prima honorare, od dodatne potpore za obavljanje javnih zadaća podupiru razne priredbe.

Unatoč skromnim sredstvima, predsjednik Šibalin ocjenjuje da su zaključili uspješnu 2012. godinu, jer je po njemu, sve što je zacrtano, ostvareno je. Pri tome je istaknuo neke od najvažnijih priredaba, primjerice VI. državno hodočašće Hrvata u Mađarskoj na santovačkoj Vodici, Tamburaški susret i Spomen-dan biskupa Ivana Antunovića u Kalači, jednako kao i u Aljmašu, Županijski susret hrvatskih učenika u Bačinu, Božićni koncert i susret hrvatskih crkvenih zborova u Dušniku.

Pod „razno” bilo je riječi i o nekim konkretnim planovima, programima. Kako uz ostalo reče predsjednik Joso Šibalin, prema promjenama zakona o javnom odgoju, od 31. ožujka povisit će se satnica narodnog jezika, obvezno će biti pet sati jezika i jedan sat narodopisa. Budući da je Hrvatska državna samouprava izradila prijedlog novoga nastavnog plana, predložio je da se organizira susret za nastavnike hrvatskoga jezika i ravnatelje škola kako bi ih upoznali s prijedlozima, što je jednoglasno prihvaćeno.

Kao stalno pozvani gost, dopredsjednica Hrvatske državne samouprave obavijestila je nazočne o sustavu natječaja Fonda za podupiranje Ministarstva ljudskih resursa. Kako reče, još nije konačno odlučeno, ona se uskoro očekuje. Nadalje reče kako se pod nazivom Hrvatska kultura i gastronomija 11. svibnja ove godine u Baji predviđa priredba u znaku pristupanja Hrvatske u punopravno članstvo Europske Unije. Priredbu će podupirati i poglavarstvo grada Baje, koje će osigurati mjesto, pozornicu, razglas, stolove i klupe. Po njegovu mišljenju, bilo bi dobro ovu priredbu vezati za Državni dan Hrvata, koji ove godine organizira Bačka regija. Cjelodnevni program održao bi se na Petőfiu otoku uz predstavljanje gastronomije te program kulturnih društava iz Bačke, a pozivanjem u goste kulturnih društava prijateljskih naselja iz Hrvatske, koja bi se također mogla predstaviti. K tome se očekuje da će se odazvati i naselja iz drugih hrvatskih regija u Mađarskoj. Vijeće je donijelo odluku da se s obzirom na dobre veze s Hrvatskom zatraži i potpora i od Bačko-kiškunske samouprave.

Dodajmo još obavijest kako se povodom 130. obljetnice rođenja biskupa Ivana Antunovića, u suorganizaciji s Kalačko-kečkemet-skom nadbiskupijom, u Kalači planira izložba o njegovu životu i radu, koju žele obogatiti i s drugim popratnim sadržajima.

Sukladno zakonskim promjenama, Vijeće je na prijedlog Odbora za financije donijelo odluku o otvaranju samostalnoga bankovnog računa u bajskoj podružnici OTP banke, a o ukinuću postojećega kod Državne riznice.

SPLIT, PEČUH – Na turističko-ugostiteljsko-hotelijerskom sajmu GAST koji se održava u Splitu od 6. do 10. ožujka, održat će se sedmi susret poduzetnika kojem će sudjelovati i mnoštvo poduzetnika iz Mađarske, a najveći ih je broj iz Baranjske županije. Susret poslovnih ljudi Tourism@GAST 2013 održat će se u zajedničkoj organizaciji pečušskog ureda Enterprise Europe Network i Mađarsko-hrvatskog odjela, Hrvatske gospodarske komore Županijske komore Split. Višestrani gospodarski susreti Tourism@GAST 2013 nastavak su istoimenih gospodarskih susreta pri sajmu GAST uza sudjelovanje više od stotinu sudionika. GAST je najveći gastrodogađaj u Hrvatskoj, međunarodni sajam prehrane, pića, hotelske i ugostiteljske opreme, sajam vina Dionizijana, kave, namještaja Furnitura, turizma Saturn, razvojnih agencija. Ključno mjesto susreta brojnih proizvođača i trgovaca iz djelatnosti prehrane, pića, hotelske i ugostiteljske opreme, prepoznat u poslovnim krugovima kao mjesto ugovaranja logistike za turističku sezonu. Manifestacija bilježi godišnji trend rasta, i izlagačkog prostora, broja izlagača i broja posjetitelja od 35%, te broja sklopljenih i ugovorenih poslova, što je u sajamskoj industriji Hrvatske prava rijetkost.

PEČUH – Najpoznatiji i najbolji sajam regije je Pečuški turistički sajam (Pécsi Utazás Kiállítás) koji se ove godine održava 18. put, i to 9–10. ožujka u Kulturnoj četvrti Zsolnay, u organizaciji Pečuške gospodarske i trgovačke komore te dioničarskog društva Fair-Expo. Sajam i ove godine karakterizira bogati izložbeni prostor, konferencije, stručni susreti i bogati popratni programi. Moto je ovogodišnjega pečušskog sajma aktivni turizam.

BAJA – Već po običaju, u Župi Svetog Antuna Padovanskog za vrijeme korizme pobožnost Križnoga puta na hrvatskome jeziku moli se u župnoj crkvi svakog petka u 15 sati.

III. predsmotra „Međimurske popevke” u Pomurju „Dok je srca, bit će i popevke”

Zahvaljujući dobroj suradnji Hrvata s desne i lijeve obale rijeke Mure, 23. veljače na III. predsmotri Međimurske popevke u Pomurju ponovno su prikazane vrednote tradicionalne glazbene kulturne i bogatstvo kajkavskog narječja pomorskoga kraja. Mjesto treće predsmotre bio je Seoski dom u Sumartonu, gdje se predstavilo 17 izvođača, odnosno zamalo 120 pjevača s 34 popijevaka iz Fičehaza, Kaniže, Kerestura, Mlinaraca, Petribe, Pustare, Sepetnika, Serdahela i Sumartona. Regionalnu priredbu uveličali su svojom nazočnošću dr. sc. Gordana Grlić Radman, veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti, i njegova supruga, Dejan Buvač, predsjednik Zajednice hrvatskih kulturnih umjetničkih udruga Međimurske županije, Katarina Koncer, ravnateljica Ustanove za javnu prosvjetu Zalske županije, te mnogobrojni gosti iz Međimurja i Pomurja.

Pozdravne riječi veleposlanika
Gordana Grlića Radmana

blago hrvatskoga naroda, i nadalje je sokolio okupljene Hrvate da ga nastave predati i mladima. U stručnom su povjerenstvu sjedili: Stjepan Hranjec (predsjednik), Branimir Magdalenić, Dragica Karolina Šimunković i Miroslav Novak. Njima su prethodno dostavljeni napisani tekstovi i notni zapisi popijevaka, naime one pjesme koje stižu do središnje smotre, svake godine se objavljuju u prigodnoj pjesmarici.

Pripovjedači dr. Erika Rac i Joža Đuric sjeli su na „klop” u prigodnoj kuhinji i počeli „prepovedati” na kajkavskome narječju o nekadašnjim vremenima kako se nekoć živjelo, jer su sve popijevke mali mozaici iz povijesti pomurskih Hrvata od opraštanja od juna-

ka, koji su odlazili u rat do ljubavi, ženidbe, do teškoga žetvenog posla do rodoljublja. Pripovijetka je započela s kaniškim pjevačima: „Da su bili mali, naši Kanižančani su si bosu begali pu livadi. Jen f Sumartunu, drugi na Pustari, treći f Keresturu i mogli bi nabrojiti sa sela naša. Brali su fijolice, sakujačke ružice pud logekom. Dekle su je f čokur brale, a dečki f kapo. I delali su napuli ovu, onu.” Mješoviti pjevački zbor iz Kaniže (voditelj: Štef Prosenjak), uz pratnju kaniških tamburaša, s ujednačenim glasom pjevao je pjesme „Vu pšenici bele ruže cvetejo” i „Štiri snehe so se spominale kaj bodo ječmena brale”. Pomurska se pripovijetka nastavljala s pjesmama „Vehni, vehni, fijolica” i „Cura je

Kristina Međimorec

Kitti Schevelik

Bernadeta Turul

Smotra hrvatskih izvornih pučkih popijevaka iz Međimurja održava se od 1971. godine, a zbog velikog zanimanja za smotru, od 2007. godine organiziraju se dvije predsmotre, u Murskom Središću i Donjem Kraljevcu, te dječja smotra u Svetome Martinu na Muri. Pomurske kulturne udruge kao gosti sudjelovali su na smotri već u 80-im godinama prošloga stoljeća, pa nanovo prije 5–6 godina. Vidjevši kako s lijeve obale Mure Hrvati vjerno čuvaju izvorne napjeve, zatražena je pomoć od pomurske regionalne organizacije da se, bude li potrebe, organizira predsmotra i u Pomurju. Društvo Horvata kre Mure se prihvatilo organizacije, a tome je uvijek partner Udruženje pomurskih hrvatskih samouprava, svake godine dajući i financijsku podlogu. Susreti zborova organiziraju se više puta u godini, ali to je nešto posebno, na toj smotri izvođače prate izvrsni stručnjaci popijevke, tu je u prvom planu izvorna pomurska pučka popijevka, nasljeđe predaka.

Program je započeo u 16 sati s pozdravnim riječima Ladislava Gujaša, predsjednika Društva Horvata kre Mure, njemu se pridružio i sumartonski načelnik Martin Hederić zahvaljujući organizatorima i gostima iz Međimurja na pomoći. Predsmotra je otvorio veleposlanik Gordana Grlić Radman. Veleposlanik je u svom govoru istaknuo važnost čuvanja i njegovanja tradicija međimurske i prekomurske popijevke, prekrasnih narječja od gradišćanskih do kajkavskih, treba ih sačuvati od zaborava, kako to upravo čine stoljećima Hrvati u Mađarskoj. Rekao je da je to

Alex Kozma i Tamburaški sastav Kajkavska ruža

Mlinarački ženski pjevački zbor

*Teta Rozika Broz i Nuša Takač
iz Fičehaza*

Marta Kramarić i Toni Hederić

Keresturkinja Margita Andrašek

Prosudbena komisija

Pjevački zbor Ružmarin iz Kerestura

Pjevački zbor iz Pustare

išla po vodu", koje je otpjevala Kristina Medimorec, učenica serdahelske osnovne škole. „Snehe” iz Ženskoga pjevačkog zbora „Pustarski biseri” (voditeljica: Biserka Kiš) po pripovijetci došli su iz ulice koja se još uvijek zove Vulica. „Tam kak stajimo negdašno školo, pre štacuno se brnemo desno, najdete Vulico. Negda je pelala do melina.” One su na prirodan način, kako se nekad to pjevalo na „ruždenju” kukuruza ili na čehanju perja, otpjevale popijevke „Zišel se mladi junak” i „Snočka sem sadila kitu rozmarina”. Najmlađe pjevačice smotre Veronika Kos i Flora Orban iz Kerestura hrabro su stale na pozornicu i pjevale u duetu pjesme „Kiša pada” i „Tam pri naši stari Muri”. Nastup Mlinaračkoga ženskoga pjevačkog zbora (voditeljice: Katica Salai i Kristina Geroly) pripovjedači su najavili ovom anegdotom: Išli su Minarčani f Kuturibu pumagat nekaj. Gazdarica je skuhala za zajtrek zafrigum juhu, pak žličnake. Seli su si si kul stola, i jeli su z jene zdele te žličnake. Ran kak pri nas. Jemput je sam gazdarica rekla: Štela sem vam štrukle speči, sam sem né méa čas. Najemput su sem Minarčanum buknuli vun žličnaki ud zubej nazaj v zdelo. Je jesti su već né vupali. Stali su gladni. Al su z’eznali kakfi su štrukli. Unda su bili s’iti kak Đuklevi pajceki.” Naravno, da su Mlinarčanke pjevale pjesmu „Mamica su štrukle pekli” i nakon jela „Dremle mi se, dremle...”. Veliko iznenađe-

zborom iz Serdahela (voditeljica: Marija Vargović) s pjesmama „Se se gore zelenijo, Dok sem bila lepa mlada”. Kitti Schevelik, učenica keresturske osnovne škole, otpjevala je prekrasnu božićnu pjesmu „Oj, detece, milo drago” u pratnji malih tamburaša, te pjesmu „Mura, Mura” s vokalnom pratnjom keresturskih učiteljica. O čemu drugom bi voljeli pjevati fićehaske žene, nego o njihovu lijepom Fićehazu. Ženski pjevački zbor toga mjesta (voditeljica: Ana Takač) pjevala je „Fićehaz je lépo selo” i jednu jako staru baladu „Svetli Mesec”. Pripovjedači su nastavili: „Kak je tó? Vi žene se jako znate tuguвати aku némate dragoga. Ali ako vas je već zel, jako znate pometati ž nim. F koco pak f štali mu je mesto. Vupa iti sam kam ga tirajo: I vetu mi se jen tak tóžil: Žena me f pekel sterala. Da sem došel i tám me ona čakala.” Bernadeta Turul, učenica serdahelske osnovne škole, upravo je o tome pjevala u pjesmama „Na kraj sela” i „Žena ide na gosti”. Ženski pjevački zbor Ružmarin (voditeljica: Julija Molnar) pjesme „Jutro rano dimo dojdem” i „Kiša pada” prekrasno je pjevao u dva glasa, a teta Rozika Broz sa „Sejali smo bažolka” i „Pod oblokom bor zeleni” opet nas je obogatila s vrlo starim popijevkama. Članstvo Pjevačkoga zbora „Petripske ružice” se povećao, pa je i njihov glas ojačao, vrlo ujednačeno je otpjevao pjesme „Dremle mi se dremle” i „Naj se vija ta zelena kitica”. Margita

Andrašek iz Kerestura ovaj put je donijela jednu jako tužnu baladu iz pedesetih godina prošloga stoljeća, što je naučila od svoje mame, a to je „Svetel Mesec, sveti med dvemi gorami”, a druga joj je pjesma bila „Z medimurski zdenci bistra voda zviru”. Spremao se i Veseli pjevački zbor iz Sepetnika (voditeljica: Laura Tancoš) u kojem ima mnogo mladih članova. Od njih je publika mogla čuti pjesme „Da nam pak dojde to vreme” i „V jutro rano dimo dojdem”. Sumartonski dvanaestogodišnji dječak Alex Kozma mnogima je omiljen pjevač, njegov prekrasni glas otvori svačija srca. Ovaj put je uz pratnju Tamburaškog sastava „Kajkavska ruža” otpjevao dvije popijevke: „Vu šumici” i „Mura, Mura”. Posljednja točka programa bio je nastup domaćina, Mješovitoga pjevačkog zbora KUD-a Sumarton (voditelj: Joža Đuric). Nakon otpjevane popijevke „Nemrem frtči” slijedilo je iznenađenje, tj. novonapisana himna kulturnoga društva s hrvatskim i kajkavskim ponosom. Na kraju je Ladislav Gujaš pročitao poruku tete Lize iz Medimurja, koja je svake godine pratila priredbu, ali ovaj put zbog zdravstvenih razloga nije mogla doći. Stjepan Hranjec, predsjednik prosudbene komisije, zahvalio je svim izvođačima na izvrsnom programu, kazao je da će biti vrlo teško odlučiti tko će na središnju smotru, ali nije to važno, nego da se njeguje prekrasna popijevka, jer „Dok je srca, bit će i popevke”, a na trećoj smotri je dokazano da pomurski Hrvati imaju srca i vole svoju tradiciju. Osim izvođača, u Sumartonu se kandidirala još jedna pjevačica iz Mađarske, a to je Oršolja Kuzma iz Budimpešte, ona je nastupila na predsmotri u Donjem Kraljevcu s pjesmama „Kiša pada, trava raste” i „Malo Medimorje...”.

Treća predsmotra održana u Pomurju, ponovno je dokazala postojanje bogate glazbene kulture toga kraja, da pomurski Hrvati s ljubavlju njeguju svoje tradicionalne pjesme, a preko njih čuvaju i svoje narječje. Središnja će smotra biti 8. lipnja 2013. u Nedelišću, gdje će nastupiti najbolji izvođači.

Beta

Serdahelski pjevački zbor

Marko Dekić Bodoljaš

O pokladnom običaju mohačkih bušara

„Poklade su, poklade su, milo janje moje,
Barem da su, barem da su u godini troje...”

(Narodna)
(Epski spjev)

„U čast drevnoga mohačkoga šokačkohrvatskog
bušarskog običaja, koji je na temelju
UNESCO-ove odluke, počev od 2009. godine,
postao dijelom svjetske kulturne baštine”.

30. Viruj, golubice, najbolje bi bilo,
I tebi i tvom cundri, obišenjaku,
Kad bi mu se magareće leglo razotkrilo
Još dok Šugu ne spuste u raku.
Ta oboje, mila, svidoci smo bili
Kada su ga mučki, zvirski pogubili.
I toga će, draga, krivnji izložiti
Ko ubojicu skriva, u potaji štiti,
Ili mu jatakom pokušava biti,
Ili mu jatakom pokušava biti.”

31. „Još takog zlikovca, nije rodila mati,
Cilu varoš nam je podlac zastrašio.
Ako li se prdonja, birovu ne vrati,
I dok se kukavno pod suknjom ti krije,
Osveta će teška turska da se pamti!”
„Slušajući tvoje brbljavo bljuvoće,
Usta su ti puna dubreta i zloće.
Nisi dostojan da sa mnom blebečeš,
A kamoli da se s Matijom nadmečeš,
A kamoli da se s Matijom nadmečeš!”

32. Tvoja ljudska vridnost ni tolika nije,
Ko što se u mojem dragoga Matije,
Crna prljavština iza nokta krije!”
„Kušuj, flandro jedna, jer tako mi danka,
Nećeš skoro vidit sunca ni uranka,
Ukoliko meni tajnu ne otkriješ,
Odat ćeš Turcima kad im ruku stižeš!
Nisi tila milom u dvore gospara,
Sad ćeš biti droljom divljih janjičara!
Sad ćeš biti droljom divljih janjičara!”

33. „Eh, neka ti je, ako je već tako,
Znam, sudbina se kleta meni ispisuje,
Krenimo dakle tragom buntovnika,
I neka se vidi i nek se raščuje
Kako je Šokica promućurna bila,
I bez škode privela je žedne priko vode,
Gradskoga birova, i Turke nadmudrila.
Onaj ko junaštva u svom srcu ima,
Za mnom priko leda, haj' dmo uskocima!
Za mnom priko leda haj' dmo uskocima!”

34. „Tolika promina sumnji stvara krila,
Bit će da j' smišljena nika varka zlobna!”
Pomislio Beno stižuć do Dunava,
Druga je obala pridaleka, kobna.
Zaledena rika put je pripričila.
„Na otok, na Vadu, kukavice klete,

Snižnobilna staza je vidna i jedina,
Začas ćemo bit kod gnjizda Matijina!
Valda vam hrabrost nij' otišla u pete?
Valda vam hrabrost nij' otišla u pete?”

35. I tako Marica – žalosna joj majka,
Hrabra srca potrči k rijeci,
Kao ukopana zasta turska hajka.
Uzalud su pritnje, uzalud povici;
„Vrati se, vrati se, ne traži propasti,
Kud si naumila, glupi ženski stvore,
Zar u grob ledeni želiš ludo pasti?”
Benino je grlo bilo najglasnije.
Izgubit će curu, srcu najmiliju,
Izgubit će curu, srcu najmiliju.

36. Na te riči Marica neće ni da haje,
Već odlučno grabi sve dalje i dalje,
I ovake otpozdrave hajkačima šalje:
„Ne bojte se, neću, neću ja umriti,
Uskocima visti dobre ću odneti.
Ispariše Turci iz grada Šikloša,
Ne osta od jadnih čak ni torbonoša.
Mađarska ih vojska hrabro protirala,
Nije im pomogo ni svevišnji Ala',
Nije im pomogo ni svevišnji Ala'”.

37. „I još što god, Beno, al dobro upamti,
Ne bojim se ja ni ledenih santi!”
To izusti i poput hitre grličice,
Prhnu lako, te za časak tili,
Na drugoj se strani sritno sjati.
Od tog čuda zabezekne rulja,
Nemoć, bis, sramotu, bogme, nisu krili,
Pokunjeno, svaki odbaulja.
Voda ih od Marice razdili,
Voda ih od Marice razdili.

38. Tamo, priko, na močvarnoj strani,
U trščaku, glibu i žbuništu,
Šumskome gustišu, neprohodnom šašu,
Na otoku spasa – stanuju siroti prognani,
Da u tom zadnjem kužnom utočištu,
U skromnoj kolibi, malome salašu,
Dočekaju kad će kucnut sati,
Moleć svevišnjega da im patnje skрати,
Da ih opustjelim ognjištima vrati,
Da ih opustjelim ognjištima vrati.

Nastavlja se

KERESTUR – Hrvatska samouprava Kerestura, u suradnji sa Znanstvenim zavodom Hrvata u Mađarskoj, 11. ožujka u Osnovnoj školi „Nikola Zrinski”, s početkom u 18 sati priređuje predstavljane nedavno objavljene knjige Erike Rac „Govori pomurskih Hrvata”. Knjiga je objavljena u Biblioteci Nova, Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj. Promociji će sudjelovati predsjednica Hrvatske samouprave Kerestura Anica Kovač autorica knjige Erika Rac, recenzent Đuro Blažeka, profesor Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Ernest Barić, umirovljeni profesor Odsjeka za kroatistiku Sveučilišta u Pečuhu, i Stjepan Blažetin, ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj. Sudjeluju i učenici osnovne škole te mjesni zbor Ružmarin.

Trenutak za pjesmu

Mario Suško

Život poslije

je:

sonda što dolazi u dodir
s tvojom otvorenom pulpom

toplotni zemlja-zrak spektar
na tragu prve podnice

um usidren u ruševinama
zastavice mu saobraćaju s mrtvima

isprave što beskrajno umnožuju
tko si kad više nisi

kosti umjetno začinjene
koje čitaju vegetarijanski čarobnjaci

tvoja sjena na raskrižju
što čeka svjetlo da pođe preko

život
poslije je život

poslije

Subjektivno i u općenitosti

Pojam ženstvenosti možemo analizirati na više načina, ali su dva najčešća kada se žena gleda/analizira sa strane odijevanja i sa strane ponašanja.

Prvo želim govoriti o ponašanju. Žena modernog doba samostalna je. Ima težak zadatak jer se prilagođavajući novom dobu, osim posla mora i kod kuće obaviti svoje poslove, brinuti za obitelj, a uz to znati ostati poželjnom ženom. Kako bi žena mogla biti ženstvena, žena ponajprije mora imati samospoznaju. Što više žena upozna sebe, tim više postaje samopouzdana – ujedno ženstvena.

Ženstvene su žene: moja mama, mama Marica, mama Stara i, premda već nisu žive, takve su bile Baka i Majka. One su me učile moliti se, kako stajati kod oltara dok sam bila ministrantica u Santovu, da je red pozdraviti na ulici svakoga u selu, kako se vladati – biti skroman, pažljiv s drugima. Ako moj odgoj ne bi bio takav kakav jest, nije sigurno da bih živjela pošten i normalan život, osobito ne u

današnja vremena. Premda majke slavimo na Majčin dan, ja bih njima ipak željela ovom prilikom zahvaliti na brizi i trudu što su u me uložile. O sebi ću moći reći da sam dostigla vrhunac svoje ženstvenosti kada budem i ja doživjela majčinstvo. Ako ću bar malo biti slična mojoj mami, bit ću sretna!

Druga je analiza ženstvenosti analiziranje odijevanja i izgleda. Žena nije ženstvena samo u duši i ponašanju, važno je da se žena lijepo odijeva, da se brine o svom tijelu. Mnogi kažu da njima nije važan njihov izgled, važno je da se udobno osjećaju u svom odijelu. No te žene nisu posve iskrene same prema sebi. Žene su jako zavidne, u najviše slučajeva zavidne smo ženstvenim ženama. Lako je uvidjeti da ako se malo više potruži oko svog izgleda, žena može biti zadovoljnija sobom...

Ima dana kad` mi jutro teško krene, ne pada mi na pamet da se odjenem lijepo. Takvi dani prođu dosta sporo i teško. Onda odlučim da će mi sljedeći dan biti bolji.

Ujutro se odjenem, možda malo našmin-kam. Dovoljan mi je onaj zavodnički pogled muža da naslutim, danas sam lijepa – danas sam prava žena, i tad mi ljepše krene dan. Kad bi bar svaki dan bio takav!

Trebamo, ako ne i zahvaliti, ali bar prisjećati se svih onih žena na taj dan koje su nam u životu pridonijele boljoj ličnosti / "boljem biću" – mislim tu na žene koje su nam pomogle u odgoju, sačuvanju samobitnosti i vjere.

Budimo zahvalne i ponosne što smo žene!

Anita Mandić

Sastavljena klapa koja Hrvatsku predstavlja na Eurosongu

Poznati su pjevači klape koja će predstavljati Hrvatsku na ovogodišnjem Eurosongu u švedskome Malmöu u svibnju. Čine je šestorica pjevača iz pet klapa: prvi tenor Marko Škugor (klapa Kampanel), drugi tenor Ante Galić (klapa Sinj), prvi bariton Nikša Antica (klapa Kampanel), drugi bariton Leon Bataljaku (klapa Crikvenica), bas Ivica Vlaić (klapa Sebenico), bas Bojan Kavedžija (klapa Grdelin). Za odabir članova klape najzaslužniji je maestro Mojmir Čačija, autor vokalnog aranžmana skladbe Mižerja i producent klap-skoga pjevanja. Glazbeni je producent pjesme Nikša Bratoš koji s Draganom Brnasom potpisuje aranžman. Dečki su danas ušli u studio i započeli snimanje, a audiozapis pjesme trebao bi biti gotov sljedećega tjedna. Otprije je poznato da Hrvatsku predstavlja skladba Mižerja autora Gorana Topolovca. Prva poluzavršnica, u kojoj se za prolaz u završnicu natječe i Hrvatska, na rasporedu je 14. svibnja. Uz Hrvatsku iste večeri nastupaju Slovenija, Srbija, Crna Gora, Danska, Nizozemska, Austrija, Estonija, Rusija, Litva, Irska, Bjelorusija, Cipar, Belgija i Moldavija. Dalje prolazi deset zemalja. Završno je natjecanje 18. svibnja.

Izvor: hrt.

BUDIMPEŠTA – Na poziv Hrvatske samouprave budimpeštanskoga XII. okruga, u subotu, 23. ožujka, s početkom u 18 sati, u Croaticinoj priredbenoj dvorani (Budimpešta VI, Ul. Nagymező 68) gostuje petrovoselsko Igrokazačko društvo. Pod redateljskom palicom Ane Škrapić Timar igrokazači u gradišćansko-hrvatskom prijevodu dr. Štefana Geošića izvode komediju u tri čina naslova „Teta Mona iz Arizone“.

PUSTARA – Seoska samouprava želi promicati uzgajanje vinove loze i proizvodnju vina na tom području. Upravo zbog toga organizira niz stručnih predavanja za vinogradare. Predavanje o radovima u vinogradu, o zaštitnim sredstvima i obrezivanju održat će dr. József Brazsil, docent Agrarnog fakulteta Georgikon 6. i 13. ožujka u Seoskome domu, s početkom u 16 sati. Sudjelovanje je besplatno.

Šokačke Hrvatice iz Santova nakon mise ispred santovačke katoličke crkve

Foto: Anita Mandić

XIX. Dani hrvatskoga pučkoga teatra

Hercegovac – najselo igrokazanja i prijateljstva

U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, nedaleko od grada Bjelovara, postoji malo naselje, koje je čez devetnaest ljet s pravom izvojevalo naziv najselo igrokazanja i prijateljstva. Organizator Hrvatska čitaonica Hercegovac, u suorganizatorstvu Hrvatske matice iseljenika, svako ljeto u februaru pozove kazalištarce, amatere ki „na svitski daska“ glumu na hrvatskom jeziku u susjedni zemlja, pak još i dalje. Ljetos, 22. i 23. februara, je priredjen medjunarodni festival kazališnoga amaterizma, na kojega je bilo pozvano, po sedmi put, i Igrokazačko društvo Petrovoga Sela.

Petroviski igrokazači još „u civilu“

Tri glavni liki u petrovskom teatru (sliva Andraš Handler, Zoltan Kurcz i Laslo Škrapić)

Jutarnji snig je debelo pokrivaio ulice, stranke, hiže i sve živo pod vedrim nebom 23. februara, u subotu. Većina nas, prlje nek se je ganula na put do kulturnoga doma, morala je snig pohitati i odrivati, a sama ova činjenica je stavila pod upitnik naše putovanje. Koliko je snižni pokrovac kako-tako paralizirao promet u nutarnjem dijelu sela, tako smo mogli

nom hotelu Garić dočekao je nas kraljevski objed i jako uslužno ter ljubezno podvaranje. Jedva je ostalo malo vrimena za zdihavanje, jur smo se uputili prema

Hercegovcu, kade je jur durala djelaonica za sve nazočne, pod peljanjem zagrebačke redateljice Nine Kleflin. Jedno objamljenje s prijatelji, kratko vrima za osvježenje i Petrovišćani su začeli preurediti pozornicu Hrvatskoga seljačkoga doma. Subotnji kazališni večer su začeli Gradišćanci i do peti se je lipo napunila dvorana s gledatelji, ki su zatim očividno uživali u predstavi na arhaičnom hrvatskom jeziku. Potom smo u izvedbi Hrvatskoga kazališća iz Travnika mogli viditi duhovitu predstavu od naslova 'Ko prije djevojci... Autor, a ujedno i redatelj Anto Bilić, stari poznanik Petrovišćanov, je igrokaz sastavio po motivi i teksti D. Kovačevića, S. Kulenovića, M. Krivokapića i I. Brešana. Cijela radnja komedije se giblje u običnom okruženju jedne familije, u koj se nosećoj kćeri išće muž. Za sve se skrbi arogantno-komični ćaća, komu pravoda ne odgovora svaki kandidat za zeta, iako mu je kćerka za udaju s malim pogriškom. Mladi talentirani glumci su sve dali iz sebe da dobiju za se oduševljenu publiku. Zadnja predstava te subote, a ujedno i završna izvedba festivala su bili kazališni mozaiki Picollo teatra iz Staroga Grada s naslovom *Farse (za odrasle)* od autora i trubadura Hansa Sachsa (1494– 1576) i redatelja Michala Babiaka. Neobični muzički kusić iskarikira vjernost hižnih drugov i ondašnju društvenu pokvarenost. Za posebnu pohvalu je vridna njeva jednostavna, ali kolosalna kazališna slika i perfektna gluma. Kako je rekla pri zatvaranju festivala Nina Kleflin, sva tri gostujuća društva su zavridila najbolje riči za svoju produkciju, jer ono što djelaju je od osebjunoga značenja, pogotovo onda, ako

računati na vrimenske neprilike cijelim putem, ali naš vozač autobusa István Horváth bio je odlučan i srićom je dopeljao svoje putnike najprlje u Garešnicu, kade smo malo zakasnili dogovoreni sastanak. U zvanaredno ugod-

Petrovišćani pred slikom Hrvatskoga seljačkoga doma koji svako ljeto okuplja hrvatske glumce-amatere

Zrinka Cvitojević, predsjednica Hrvatske čitaonice Hercegovac, i Ana Škrapić-Timar, peljačica petroviskoga Igrokazačkoga društva, u trenutku darovanja

neke kazalištarce iz Bosne i Hercegovine jur su pred trimi ljeti upoznali. Najjače je prijateljstvo međutim s Hrvatskom čitaonicom iz Hercegovca, čiji kotrigrig su jur većkrat obradovani svojim kusićem stanovnike Petrovoga Sela i Hrvatskoga Židana. – *To je vik veliki doživljaj za nas da moremo naš aktuelni igrokaz pokazati na ovi daska u Hercegovcu. Ovo je za nas jako velika prednost i velika rič da na jednom festivalu u Hrvatskoj mi zastupamo Hrvate iz Ugarske. Na to smo jako gizdavi, a najbolje čekani trenutki dojdju s feštom u Češkou domu, kade smo svi skupa stari i mladi, i uz odličnu mužiku u sprijateljivanju se zabavljamo svi Hrvati iz četirih zemalj. To je za nas najveć vridno* – komentirala je redateljica petroviskoga društva dvodnevnu turneju, dokle nje glumci, kad se je pitalo, što za nje zlamenuje Hercegovac i ovi susreti, najviše su hasnovali riči: novo iskustvo, izazov, skupščina, prijateljstvo, stručno tanačenje, upoznavanje s novimi ljudji, uspjeh i veselje. Iz svega toga smo donesli dobru dozu domon, ufajmo se da će nam izdurati do slijedećega spravišća!

-Timea Horvat-

ide za hrvatsku glumu u jednoj tudjoj jezičnoj sredini. Zrinka Cvitojević, predsjednica Hrvatske čitaonice u Hercegovcu, jedna od domaćic ovoga festivala, ljetos i nagradjena općinskim priznanjem za doprinos i razvoj općine Hercegovac, ter redatelj Pučke scene u Hercegovcu, Ivan Bratković, XIX. Festival kazališne riči su zatvorili kasno u noć, i pozvali sve nazočne na večeru i daljnje druženje u Češki dom, koje je pravoda trajalo sve do zore. Ana Škrapić-Timar, peljačica Petroviščanov, je ocijenila vrlo uspješnim gostovanje našega teatra i veselo je primila pohvalne riči i sve pozitivne kritike na račun nje igrokazačev. Kazalištarce iz Travnika i Staroga Grada jednako drži profesionalcem, ali smatra da njeve moderne kusiće u našoj konzervativnoj sredini ne bi toliko razumila i primila publika. Sklopljena su nova prijateljstva s predstavnik Hrvatske čitaonice iz Subotice (čiju predstavu, nažalost, nismo vidili jer su oni dan prlje nastupali u Hercegovcu), a

Hvarani su očarali publiku

Predstava Hrvatskoga kazališća iz Travnika

OBAVIJEST

U organizaciji Odbora za kulturu, vjerska pitanja, mladež i šport Hrvatske državne samouprave, u subotu, 13. travnja 2013. godine u baranjskome Mišljenu priređuje se VI. Hrvatski državni malonogometni kup. Momčadi se mogu prijaviti iz šest županija i glavnoga grada. Svi Hrvati, ljubitelji nogometa, ako ste zainteresirani, prijaviti se možete kod predsjednika područnih samouprava (Bačka – Joso Šibalin, Baranja – Mišo Šarošac, Šomod – Jožo Solga, Zala – Jože Takač, Jursko-mošonsko-šopronska ž. – Štefan Kolosar, Željezna ž. – Štefan Krizmanić, Budimpešta – Anica Petreš Németh).

KERESTUR – Keresturska i fičehaska katolička župa, na čelu sa župnikom Robertom Polgarom uspješno se natjecala u Operativnom programu KEOP s Projektom „Održiv način života i akcije za usvajanje dobrih primjera ponašanja”. Ukupna je vrijednost projekta 18.516.128 Ft, a ostvaruje se s potporom Europske Unije. Tijekom projekta organizirat će se poduke, priredbe vezane uz tematiku.

SERDAHEL – Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin”, u suradnji s mjesnom Osnovnom školom „Katarina Zrinski”, od 18. do 22. ožujka priređuje Dane hrvatskoga jezika i kulture. Uz prigodni program, 18. ožujka otvorit će tjedan u osnovnoj školi te istoga dana održat će se i regionalno natjecanje u kazivanju stihova i proze za hrvatske pomurske škole, odnosno za učenike iz međimurskog Draškovca. Tijekom tjedna kroza sat u knjižnici učenici će se upoznat s našom gradišćanskom regijom, njezinim narječjem i kulturom, a na satu plesne umjetnosti upoznat će se s gradišćanskim plesovima. Tjedan će se završiti 22. ožujka prikazom knjige dr. Erike Rac Govori pomurskih Hrvata i Stjepana Blažetina *Proporcija besmisla*, na mađarskom i na hrvatskom jeziku.

BUDIMPEŠTA – U Hrvatskoj školi u četvrtak, 21. ožujka, otvoreni je dan za zainteresirane roditelje i učenike. U okvirima toga dana može se posjetiti prvi sat prvog razreda osnovne škole koji vodi učiteljica Dejana Šimon i drugi sat četvrtog razreda osnovne škole koji vodi Iveta Banga.

Bunjevačko prelo u Gari

Hrvatska samouprava sela Gare 2. veljače održala je svoju najveću godišnju priredbu, Bunjevačko prelo, na kojem su se okupili današnji i nekadašnji Garci, te ljubitelji naše kulture iz cijele Bačke.

Prelo je započelo, po običaju, s bunjevačkom „himnom” Kolo igra. Predsjednik mjesne Hrvatske samouprave pozdravio je sve goste i uzvanike, među njima Angelu Šokac Marković, potpredsjednicu HDS-a, načelnika sela Bélu Faa, prijatelje iz Topolja, zbratimljenog

naselja u Hrvatskoj, te zastupnike i goste hrvatskih samouprava iz Kečkemeta, Baje, Bikića, Baškuta i plesnih društava „Bunjevačka zlatna grana“ i „Šugavica“.

Po običaju, za kulturni program pripremile su se mjesne kulturne skupine raznih

naraštaja uz pratnju tamburaškog orkestra „Bačka“. Učenici narodnosnog odjela garske osnovne škole izveli su bunjevačke dječje igre. Garska omladinska plesna skupina prikazala je baranjske šokačke plesove. Program je okrunio „Bunjevački svatovac iz Gare“ u izvedbi mjesne Bunjevačke izvorne kulturne grupe.

Lijepo sastavljena koreografija poznatog koreografa Antuna Kričkovića, rodnom iz Gare – uvježbala Mirjana Murinji – i prekrasna bunjevačka nošnja oduševili su publiku, pa je na kraju pogotovo cijela dvorana zaplesala u svatovskome bunjevačkom kolu. Nakon programa slijedilo je veselje do zore za koje se opširna dvorana mjesnog doma kulture pokazala premalom. O dobrom raspoloženju pobrinuo se domaći orkestar „Bačka“.

Želimo zahvaliti pomagačima, pokroviteljima i sudionicima kulturnog programa, koji su svi mnogo napora i truda uložili za uspjeh ove priredbe.

Martin Kubatov

Snimke: Smilja Zegnal Faragó

Vrijedan dar

Umirovljeni ravnatelj požeške Osnovne škole Antuna Kanižlića Zlatko Jakobović darovao HOŠIG-ovoj knjižnici dvjestotinjak knjiga

Darovatelj knjiga Zlatko Jakobović, umirovljeni ravnatelj požeške Osnovne škole Antuna Kanižlića

Mađarskoj Berislava Živkovića, doravnateljice Marije Šajnović, knjižničarke Klare Bende Jenjik, nekoliko profesora i gimnazijalaca umirovljeni ravnatelj požeške Osnovne škole Antuna Kanižlića Zlatko Jakobović uručio je dvjestotinjak knjiga u vrijednosti od pola milijuna forinta. Na popisu jesu udžbenici i obvezatna lektira osnovnoškolaca te gimnazijalaca. Najviše knjiga darovala je izdavačka kuća Alfa (većinom udžbenike), potom Mozaik (udžbenike i knjige lijepe književnosti) te Školska knjiga (dječju književnost). Riječ je primjerice o udžbenicima iz matematike, prirode, biologije, kemije, fizike, informatike, povijesti, hrvatskoga jezika, književnosti, glazbe ili o književnim ostvarajima Ivana Gorana Kovačića, Vjenceslava Novaka, Gustava Krkleca, Howarda Pylea i drugih.

MALA STRANICA

Prije dvanaest godina povezali su se Požega i Hrvatska samouprava Erzsébetvárosa (VII. okruga) grada Budimpešte, a 2001. godine odnosi su okrunjeni službenim potpisivanjem povelje o suradnji. U međuvremenu u razdoblju ravnateljstva Marije Petrič izrađena je suradnja i između dviju škola. Bivši ravnatelj Zlatko Jakobović nije zaboravio svoje prijatelje i četvrti put darovao knjige budimpeštanskoj Hrvatskoj školi. Premda u školskoj knjižnici ima 25 tisuća naslova, od toga dvije trećine čine hrvatski naslovi, i za ovih dvjestotinjak knjiga naći će se pokoja polica. Nakon svečanoga čina profesori i gimnazijalci rado su prelistavali podarene knjige.

Kristina Goher

„I radni dan može biti blagdan. Takav je i današnji, naime drago nam je s dva razloga. Prvo, uvijek nas veseli kada nas posjete gosti matične nam domovine, pogotovo iz grada Požege s kojim naša škola odavno ostvaruje uspješnu suradnju. I drago nam je i stoga što su nam naši gosti donijeli dar. Za školu su najvredniji dar knjige“ – reče među ostalom ravnateljica budimpeštanske Hrvatske škole Ana Gojtan prigodom svečanog čina darovanja. U knjižnici narečene ustanove 20. veljače u nazočnosti hrvatskog veleposlanika u Mađarskoj dr. Gordana Grlića Radmana, prvoga tajnika hrvatske diplomatske misije u

Budući korisnici prelistavaju knjige

Publika na svečanom činu predaje knjiga

Bal u Draškovićevu dvorcu

Tradicionalni Hrvatski bal u Šeljinu ove je godine održan 9. veljače, u organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave, u Draškovićevu dvorcu. Svečani je program otvaranja bala bio u rukama Mješovitoga pjevačkoga zbora harkanjskih Hrvata, Tamburaškog sastava i pjevačkoga zbora mjesne Osnovne škole „Geza Kiss“, a uz bogatu večeru i tombolu za balsko raspoloženje do sitnih noćnih sati pobrinuo se virovitički Tamburaški sastav Fantasia.

Okupljene goste bala u ime organizatora pozdravio je predsjednik šeljinske Hrvatske samouprave Šandor Matoric, posebno pozdravljajući uzvanike, među njima generalnu konzulicu Ljiljanu Pancirov, predsjednika HDS-a Mišu Heppa, zamjenika župana Virovitičko-podravске županije Zvonimira Koića, načelnika naselja Sopja Josipa Granjaša, prijatelje iz zbratimljenoga Grubišnoga Polja, goste iz Virovitice, Grbovca, Slatine. Među gostima bio je i Ivo Eškinja, voditelj Turističke zajednice grada Biograda na Moru. Naravno, bal je svojom nazočnošću počastio i šeljinski gradonačelnik Attila Nagy.

Značajka šeljinskoga Hrvatskog bala jest dobro društvo koje se ondje nalazi iz godine u godinu. Prilika je to za susrete i razgovore, za materinsku riječ koja odzvanja... Gostiju uvijek ima iako je sada odaziv bio slabiji u odnosu na prošlu godinu. Organizatori ipak nisu bili razočarani jer dobrog raspoloženja bilo je napretak.

Svojim nastupom oduševili su gosti, Mješoviti pjevački zbor harkanjskih Hrvata sa svojim svircima, i u ime domaćina Tamburaški sastav i pjevački zbor učenika starinske Osnovne škole «Géza Kiss». Oni djeluju uz potporu šeljinske Hrvatske samouprave već više od jednoga desetljeća. Glazbala su u vlasništvu samouprave, a ona osigurava nastavnika glazbe u osobi Tibora Kedvesa, nastavnika iz Starina, koji svoj posao radi izvrsno. Zanimljivo je kako su svirači i pjevači pod rukom gosp. Kedvesa već dvadesetak godina, bez obzira na niz naraštaja koji su prošli kroz njegove ruke u starinskoj školi i šire, Šeljinu, Lukovišću, svaki put bili i jesu izvrsni u svojim nastupima. Tako je bilo i ovoga puta. Petnaest članova Tamburaškog sastava i pjevačkoga zbora koji redovito nastupaju na školskim priredbama i na priredbama šeljinske Hrvatske samouprave, te gostuju i u matičnoj domovini, u organizaciji šeljinske Hrvatske samouprave, pokazali su svoje umijeće. Njima su bili oduševljeni i gosti, tako i gosp. Koić, koji nam kaže kako

Tamburaški sastav učenika šeljinske osnovne škole djeluje uz potporu šeljinske Hrvatske samouprave

Šeljinski gradonačelnik Attila Nagy sa suprugom

su Tamburaški sastav Fantasia za šeljinski Hrvatski bal sponzorirali zajedno Virovitičko-podravska županija i Općina Sopje. Naglasio je kako je dosadašnja suradnja njegove županije sa Šomođskom i Baranjskom županijom, preko agencije VIDRA kroz pretprijetne fondove na zavidnoj razini, a nada se i zajedničkim projektima kroz strukturne fondove Europske Unije kada Hrvatska 1. srpnja postane ravnopravnom članicom velike europske obitelji. Nada se kako će se uz gospodarsku i infrastrukturnu suradnju koja se ostvaruje kroz europske fondove, naći načina i za poboljšanje kulturne suradnje na dobrobit podravskih Hrvata u Mađarskoj.

Predsjednik šeljinske Hrvatske samouprave Šandor Matoric sa svojim zastupnicima zadovoljan je bio odazivom na ovaj, 19. Hrvatski bal te kaže kako imaju mnoštvo gostiju iz prijateljskih naselja iz Hrvatske. Posebice je ukazao na dobru suradnju s

Općinom Sopje i načelnikom Josipom Granjašem, koji je često među Hrvatima u Podravini, Starinu. Šeljinu, i to ako se igra nogomet, ako se dogovaraju lovci, ako se radi o suradnji na polju folkloru i kulture. Ovih su dana vođeni razgovori oko priprema za ovogodišnju zajedničku manifestaciju Dravsko proljeće koja će 2013. godine biti održana u Sopju dan prije mladog Uskrasa, 6. travnja. Ovogodišnjem Dravskom proljeću sudjelovat će petnaest društava, među njima i brojna društva i izaslanstva naselja u kojima žive podravski Hrvati u Mađarskoj.

Kako dodaje Šandor Matoric Šeljinci se i ove godine spremaju u Biograd kako bi sudjelovali priredbi Dugi stol, kojoj su uspješno sudjelovali i 2012. godine. Bogata tombola, dobra glazba, izvrsno društvo, razgovori, druženja i dogovori obilježili su i ovogodišnji Hrvatski bal u šeljinskome Draškovićevu dvorcu.

Branka Pavić Blažetin

Zamjenik župana Virovitičko-podravске županije Zvonimir Koić i načelnik naselja Sopja Josip Granjaš

Predsjednik šeljinske Hrvatske samouprave Šandor Matoric sa suprugom

Bunjevačko prelo u Bikiću

Hrvatska samouprava sela Bikića 16. veljače organizirala je tradicionalno Bunjevačko prelo na kojem su gostovala kulturna društva iz Gare.

Prelo je započelo, po običaju, s bunjevačkom „himnom” Kolo igra, koju je otpjevalo mjesno plesačko društvo uz pratnju Tamburaškog orkestra „Bačka“ iz Gare. U ime organizatora goste su pozdravili Jaga Jasenović na hrvatskom i Jovanka Ispanović-Michler na mađarskom jeziku. Prelo su svojom nazočnošću počastili László Kovács, načelnik, Zsolt Harsányi, donaćelnik, i Monika Jagica, bilježnica sela. Program su dala garska kulturna društva uz jedan blok učenika hrvatskoga kružoka bikićke osnovne škole. Oni su kazivali pjesmice. Garska omladinska plesna skupina prikazala je baranjske šokačke plesove, podravske plesove, te slavonski ples „Valpovo“. Bunjevačka izvorna kulturna grupa izvela je veliku svitu bunjevačkih plesova i „Bunjevački svatovac iz Gare“.

Tijekom večeri postupno je rastao broj gostiju u velikoj športskoj dvorani, pa se nakraju okupilo dvjesto pedesetak gostiju koji su u velikom krugu zaplesali bunjevačko kolo. Prelo je potrajalo do sitnih sati, a o dobrom raspoloženju pobrinuo se garski Orkestar „Bačka“.

Trebamo spomenuti da je u Bikiću prije dvije godine osnovano amatersko plesačko društvo koje se tjedno okuplja radi uvježbavanja hrvatskih i ostalih južnoslavenskih plesova i pjesama. Hrvatski se jezik predaje tjedno dva sata u okviru kružoka u osnovnoj školi, s učiteljom Jagom Jasenović.

Martin Kubatov

Hrvatski bal Kemljancev

U Kemlji na zadnjoj fašenskoj suboti smo organizirali naš tradicionalni Hrvatski bal. Od prošloga ljeta smo se pripremali na ovaj program. Položili smo plakate po svem selu. Va televiziji već od jedan mjesec se je mogla štati pozivnica. Vrime je bilo dobro, hladno, ali prez sniga. Petak uvečer su naše civilne grupe nakinčile kulturni dom. Postavili su stole, klupe, tombole na pozornicu.

Zbor Mali Dunaj pred kratkim je dobio zlatnu kvalifikaciju za svoje jačenje u Segedinu

Bal se je začeo u 19 uri s pozdravnimi riči Marije Nović-Štipković, predsjednice Hrvatske samouprave Kemlje, ka je položila i obračun o djelovanju Hrvatske samouprave minuloga ljeta. Na bal se je odazvalo 145 gostov; kod nas je to velik broj.

U kulturnom programu najprlje je nastupio mjesni zbor Mali Dunaj u novoj prateži i predstavio nam je isti repertoar, s kim su dobili pred kratkim zlatnu kvalifikaciju u Segedinu. Druga točka je bila tanac od članov KUD-a Konoplje. Dva tance su prikazali, a pod nastupom su doletile u dvoranu mesupusne maškare ke su donesle dodatno veselje i smih. Novost je bila prvo predstavljanje novih muzikantov iz Staroga Grada i Kemlje. Jedan mjesec je tomu da su se združili u svirki. Jako se veselimo, da ćeju naši tančoši konačno moći plesati na živu glazbu. Najljpše je bilo morebit, kad su gosti svi skupa tancali kolo.

Čuda i vridne tombole smo imali. Teta Pav Behon svako lje to daruje samopravi lipu sliku, ča je on na farbao. Ovo lje to dostali i od gospodina Nussera jednu sliku za darovanje na tomboli. Moremo biti veseli da je toliko gostov skupadošlo na bal. Vjerujemo, ljudi u današnje vrime imaju jako malo pinez, ali svi su rekli da znadu da ova materijalna sredstva se razdilu na najbolje mje to: školskim učenicom, dci va čuvarnici, a iz tih pinez pokrivamo djelomično i naše hrvatske programe. Tako mislimo da svaki gost i Kemljanac se je dobro ćutio na ovoj zabavi, a za to je dokaz da zadnji gosti su domom prošli jutro u peti ura.

Marija Nović-Štipković

Kemljanci i njevi gosti dobro su se zabavljali

BUDIMPEŠTA – Izaslanstvo Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost Hrvatskog sabora boravilo je u srijedu, 13. veljače 2013. godine, u službenom posjetu Mađarskoj, te tom prigodom održalo službene sastanke sa zamjenicom predsjednika Parlamenta za politička pitanja Mártom Mátraí, članovima Odbora za nacionalnu sigurnost Mađarskog parlamenta, predstojnikom Ureda predsjednika Vlade Jánosom Lázárom te članovima Mađarsko-hrvatske međuparlamentarne skupine prijateljstva.

Izaslanstvo je predvodio predsjednik Odbora prof. dr. sc. Miroslav Tuđman, a nazočni su bili i potpredsjednik Odbora Igor Dragovan, članovi Igor Radenović i Ivan Šantek, te tajnik Odbora Ivan Bukarica. Tijekom susreta s gđom Mátraí obostrano je izraženo zadovoljstvo dobrosusjedskim odnosima između dviju država. Imajući u vidu blizinu, ali i povijesnu povezanost dviju zemalja, izražena je spremnost za daljnjim unapređenjem odnosa, posebice na gospodarskom i kulturnom polju.

Predsjednik Odbora M. Tuđman zahvalio je mađarskoj strani na svekolikim oblicima potpore koju je pružala Hrvatskoj od trenutaka stvaranja države, ističući kako su politički dijalog i veze razvijeni na svim razinama. Posebno je izrazio zadovoljstvo snažnom potporom mađarske strane Hrvatskoj 2011. godine, kada je Mađarska, kao država predsjedateljica EU-om, odigrala važnu ulogu u okončanju hrvatskih pristupnih pregovora. Izrazio je uvjerenje kako će ulaskom Hrvatske u Europsku Uniju doći do još veće potrebe za suradnjom, jer Hrvatska i Mađarska, kao zemlje koje pripadaju središnjoj Europi, imaju dopunske strateške interese, spremnost za regionalnom suradnjom i stabilnošću, pri čemu su brojni potencijali utvrđeni u Strategiji za dunavsku regiju EU. Izaslanstvo Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost Hrvatskog sabora sastalo se potom s članovima Odbora za nacionalnu sigurnost Mađarskog parlamenta, na čelu s predsjednikom Zsoltom Molnárom. Tijekom razgovora članovi odbora osobno su se predstavili te upoznali nazočne o svome dosadašnjem radu, a razmijenjene su informacije o sastavima i djelokrugu rada ovih odbora. Predsjednik Odbora M. Tuđman mađarskim domaćinima zahvalio je na dobrodošlici te izrazio zadovoljstvo što je došlo do ovog susreta, čime će se pridonijeti unapređenju daljnjih dodira dvaju parlamentarnih odbora.

I tijekom sastanka s predstojnikom Ureda predsjednika Vlade Jánosom Lázárom potvrđeni su prijateljski odnosi Mađarske i Hrvatske.

G. Lázár istaknuo je kako Mađarska na Hrvatsku gleda kao na saveznika i dalje će joj pružati djelatnu potporu. Napomenuvši kako je Europa utoliko jača što je šarolikija, istaknuo je važnost izražavanja vlastitih interesa unutar EU. Također je iskoristio prigodu te ukratko upoznao sugovornike s aktivnostima i reformama zakonodavnog sustava u protekle dvije i pol godine.

Završni sastanak u Mađarskom parlamentu bio je s članovima Mađarsko-hrvatske međuparlamentarne skupine prijateljstva, kojom predsjedja József Attila Móring. Nazočni su bili i zastupnici Mátyás Firtl (inače gradišćanski Hrvat iz Koljnofa), Tibor Bana, György Csóti (predsjednik Udruge Mađarsko-hrvatskog prijateljstva), István Göndör i László Szászfalvi. Obostrano je potvrđena motiviranost za što skorijim ulaskom Hrvatske u Europsku Uniju, što je u interesu razvoja čitave srednjoeuropske regije.

Na kraju posjeta izaslanstvo saborskog Odbora posjetilo je i Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti gdje ih je primio veleposlanik Gordan Grlić Radman sa suradnicima. (www.mvp.hr)

Svete mise na hrvatskom jeziku u Kertvaroškoj crkvi 2013. g.

Očekuju se vjernici koji bi se rado uključili u rad hrvatske zajednice

Početak ove godine vlč. Franjo Pavleković, župnik pečuške kertvaroške crkve Sv. Elizabete, imenovan je generalnim vikarom Pečuške biskupije, odgovornim za pastoralnu djelatnost. Kao takav dobio je zadatak od biskupa mons. Györgya Udvardya da osim rada sa svećenicima i vjeroučiteljima skrbi o vjerskim zajednicama i da što više laika uključi u takozvanu novu evangelizaciju. U tom duhu nastoji pomoći u reorganizaciji pečuške hrvatske zajednice koja je i do tada lijepo i uspješno djelovala, no po njegovu mišljenju, vrijeme je za obnovu i proširenje. Stoga će se u spomenutoj crkvi **15. ožujka 2013.**, s početkom u **16 sati** održati **konzultacijski sastanak** na temu: kako dalje. Istodobno se žele udariti temelji župne pjevačke skupine koja bi pod vodstvom mladog kantora Gabora Bedića pripremala pjevačku pratnju misnim slavljinama. Termin svetih misa na hrvatskom jeziku pomaknut je na zadnju nedjelju u mjesecu. Na misnom slavlju 27. siječnja pjevao je zbor KUD-a Ladislava Matuška iz Kujinja, 24. veljače gostovao je mješoviti pjevački zbor iz Harkanja s vlč. Ladislavom Rantom, a prema planovima, uskrсну misu bi pjevala novoosnovana skupina. I ovim se putem pozivaju svi dobri pjevači i pjevačice da dođu na spomenuti sastanak i da se uključe u rad hrvatske vjerske zajednice. Uskrсна će misa biti 31. ožujka, s početkom u 16 sati, nakon nje je druženje. Rado se primaju kolači ako tkogod na taj način želi pridonijeti uspješnosti druženja. Travanjska će se misa slaviti 28. travnja, također u 16 sati, tada će za vrijeme mise pjevati crkveni zbor iz Vršende; 26. svibnja je blagdan Presvetoga Trojstva, kertvaroška vjerska zajednica počić će u Đud na središnje međunarodno hrvatsko hodočašće. Župa planira još dva hodočašća ovoga ljeta, u srpnju i u kolovozu, bio bi to put u Martince, da se skupa slavi misa na hrvatskom jeziku s vjernicima toga podravskoga naselja, i u Ludbreg, u svetištu Predragocjene Krvi Kristove. Pozivaju se nadalje vjernici grada i okolnih naselja na **obilazak križnoga puta** koji će biti **22. ožujka**, s početkom u **15 sati na pečuškoj Kalvariji**. Predvodit će ga vlč. Augustin Darnai iz Sásda. Program za drugu polovicu godine još nije razrađen, naime čekaju se prijedlozi sudionika najavljenoga dogovora. *MKT*

ZAGREB, OSIJEK – Temeljem poticaja Ministarstva poljoprivrede, bečke udruge »Dunav Soja« i Veleposlanstva Republike Austrije, HGK – Sektor za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo te ŽK Osijek 28. veljače 2013. organizirali su u ŽK Osijek skup na kojem su se hrvatske tvrtke upoznale s ciljevima i planovima Projekta »Dunav Soja«. U njega bi bile uključene zemlje povezane s Dunavom, a proizvodila bi se isključivo soja sigurnog podrijetla koja nije genetski modificirana. Predloženo je da se organizira pilotski projekt na odabranome mjestu u Hrvatskoj za pedesetak poljoprivrednika koji bi uzgajali soju na ukupno 200–1000 ha već u prvoj godini od početka provedbe Partneri na Projektu bili bi proizvođači i prerađivači soje, uljare, proizvođači sjemena, nadzorne i znanstvene ustanove, ministarstva, HGK, Poljoprivredna komora i dr. Nadalje za trajanja sajma »Zeleni tjedan« u Berlinu, 19. siječnja 2013. ministri zemalja Dunavske regije (Njemačka, Austrija, Hrvatska, Mađarska, Slovenija, BiH i Srbija) potpisali su deklaraciju o provedbi Projekta »Dunav Soja«. Deklaracija nema nikakav obvezujući značaj, ali će pomoći kod dobivanja potrebnih sredstava od EU i ostalih sponzora.